

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca in velja za Trst vse leto gl. 2 kr.—zunaj Trstu po pošti vse leto . 2 . 40
 „ „ „ „ polu leta . 1 . 20
 „ „ „ „ četrt 70
 Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne trislopnne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
 7 „ „ „ 2 krat
 6 „ „ „ 3 krat
 Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvederu pri g. Bertolinu, V okolici: Na Opčinah v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barkoli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sanein M. Magdalen z g. J. Ježu. Naročnina in vsa pisma naj se pošljajo uredništvu v Trstu Via Ponte nuovo N.º 1—1080.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč.“

Na tla vržene ustavoverske kamenite table.

Naša državna zbornica je bila minoli teden pozorišče omazanega perila ustavoverne stranke, kolovodji laži liberalnosti so udrihali slepo drug drugemu, raztrgala se je plahta, za katero so Slovane na steno pritisnili.

Ustavoverska večina je imela vedno umazane roke, na katerih so madeži krvavih žuljev davkoplačevalcev.

Razdraženi ustavoverni kolovodji, kterim so ljubljanski nemčurji repe nosili in prikimovali, bili so vedno voljni, ko je šlo za kak švindel, ali za dovolitev kakih železnic, kterih koncesije so jim polnile žepe.

Ko so pa vlaki drdrali po njih, bila je izguba in ustavoverna vlada je morala milijone plačevati. Ustavoverci so pokrivali tudi golufije pri železnicah; še je v dobrem spominu Offenheimova pravda na Dunaji, pa bila je tako rekoč vdušena in vitez nesrečne bukovinske železnice podrtih mostov hodi prost in ima na Dunaji svojo krasno palačo.

Ustavovercev zgodovina o dobi njih vladanja je strašna. Banke so rastle ko gobe iz tal, da jim skoro imen niso mogli več dajati, vse je šlo na golufijo, židje so plesali okrog zlatih telet, saj jih je ustavoverna stranka podpirala, podkupljevala je dunajske časnike, da so hvalili ničeve banke, in tako izvabljevali denar ubogim poslom, skrbnim gospodarjem in vsacemu, kedor nij videl sleparije.

Ta ustavoverna svojat je slekla očito na tribuni svoje perilo ter ga prala, da je blato letelo na pravičnega in krivičnega.

Taka ustavoverna stranka je vladala v Avstriji in še ni konca, možje levice imajo vsi oskrunjene roke, le malo je izjemka, podvzetnikov židovske lastnosti nahajamo največ mej njimi in ti zdaj drug drugemu očitajo krivdo, ktere nobeden neče vzrok biti.

Še skelé strupene rane dunajskega kraha, po vsem svetu znanega, še objokujejo otroci svojega očeta reditelja, žena oplakuje svojega supruga in stara mati svojega sina, da ga je umoril krah, potisnol mu je revolver v roko, da si je olajšal tužne bolečine vsled izgube ogromnega pre-

moženja, ktero je vsled kraha zgubil, zatisnol je za vselej oči, da ne bode videl uboge matere, ktere podpora je bil.

Kako zaboli soprogo bogatega trgovca, zdaj služabnico, ko vede otroka na sprehod in vidi na drevesu ob cesti v drevesni skorji nezaraslo srago vrvi, na kateri je dušo zdihnol oni, kterege je naj rajši imela.

Strmelo gleda hči v motni Dunav, tam na bregu je nje obupni oče zadujkrat stal, potem ga je požrl mrzel grob, v kateri ga je krah potisnol.

To so britki spomini stranke, ktera je Slovane za mnogo let nazaj potisnola, hudi spomini uboge raje, ktera je dve polni leti točila kri v potokih.

Ustavoverna stranka v državnem zboru si je postavila spominek, kakor Herod, ki je hotel zlo, ki mu je dozdevno pretilo, s tem odvrnoti, da vse otroke pokolje.

Kakor se velikanska povodenj počasi poleže in celo odjenja, enako je konec stranke, ktera je Slovanom v Avstriji vsiljevala svoje kamenitne table, na kterih ni bilo drugzega pisano, razen: Ustava, kdor jo ne sprejme, ne bo zveličan, po uzrokih se ne sme popraševati.

Kosci kamenitih tabel leže v prahu, na posameznih odlomkih vidi Slovan točke ustavovernega korana, kteri je v Avstriji nemogoč.

Tu je §. 19. trikrat prečrtan, tam je zopet šolska postava s tajnimi ukazi namažana; židovski duh veje še tu in tam, ali sever brije močnejši in počasi se razkadi vse. Toča, ktera je minoli teden na ustavovernem polji padala, vzbudila je občni pozor, ustavoverci so si dali spričevalo nezmožnosti ter dekretirali svojo vladanje za onemoglo, propalo, nemogoče. Pisali smo v zadnjem listu, da bomo morda uže novo ministerstvo imeli, ko pride list v roke naročnikom. To se nij še zgodilo, ali čas je blizu, ko bo novo ministerstvo čez noč po električni žici državi naznanjeno, i potem nastopi kmalu čas, ko na razvalinah kamenitih tabel ustavoverstva dobé vsi narodi enake pravice.

Potomcem pa v spominu ostane, ko bodo zasedali poslanske stolove: Zdaj pred toliko leti je v tej zbornici vladala stranka, katere žalosten spomin se je le še s tem ohranil, da se po nekterih siromaških družinah pripoveduje, da so bili leta 1872 bo-

gate, pa dunajski ustavoverni krah je spuštošil enako kobilicam vse blagostanje.

Minola je doba kamenitih tabel, opešali so ustavoverni Mojzesi, delajmo i čujmo, da nikdar več iz grobov ne vstanejo.

Ustna izročala o mestu Trstu.

Načrtal J. dr. Loser; prevel A. V.

Tržaško prebivalstvo je v 150 letih od 6 na 130 tisoč duš narastlo, večinoma po neprestanem dohajanju tujcev. Množina novih elementov je polagoma premenila vlastito življenje starih meščanov.

Napravljanje soli je popolnem jenjalo i s tem vlastitost tržaškega solinarja. Ribji lov in poljedelstvo sta iz mesta izginola in s tem gotovo tudi stara ustna izročala one vrste meščanov. Nagel in velikansk napredek v trgovini in oberti so prouzročili v prvi vrsti prišlici, koji se pa niso dosti menili za običeje in navadna opravila domačinov.

Dandanes nij več pravih potomecev starodavnega ljudstva, le tu pa tam je še kaka izjema pomešana in poizgubljena mej mnogobrojno množico tujih naseljencev. Iz tega je razvidno, da meščanom uže nad sto let manjka ugodne podlage, da bi mogli hraniti i širiti stara ustna izročala.

Kmečko prebivalstvo se bistveno nij spremenilo, pa ker je uže od nekdanj bilo različno po jeziku in običejih, in se nij brigalo mnogo za to, kar se v mestu godi, zato se tudi pri njem niso mogle ohraniti krajne tradicije.

Niž bolj srečne niso okolične specialne tradicije, ker ljudstvo, vedno zatirano in pritiskano, navezано je bilo bolj na skrb, da si pridobiva in zagotavlja vsakdanji kruh. Nij tedaj čudo, da je to ljudstvo ostalo brez spominkov na minolo dobo mej poetičnimi elementi in na dotične spomina vredne dogodbe.

Malo ohranjenih tradicij, ki zadevajo Trst in njegovo bližno okolico, nikoli se nij zbralo in objavilo. Sem ter tja se kaj o njih omenja v knjigah, kojim je pa ves drugi namen. Nekatero se tu v prvič zaznamijo. Ta poskušnja pa nij popolna, potrebuje mnogih dodatkov in gotovo tudi poprav. Blagovoljni čitatelj, koji bi se čutil o tej

stvari zvedenega, in ako ne misli stvari že sam objaviti, bi pisatelja teh vrstic zelo ustregel, ako bi mu hotel priposlati primer- nih dodatkov, pojasnil ali opazek k temu, kar se tu objavlja. Ti spomini se potem pomnože, popravijo in predelajo in tako vrede, da bodo rabili ljudskim učiteljem, katerim uže postave velevajo, naj v svojih šolah nče tudi domače tradicije, katerih pa vselej in pri vseh pri rokah nij.

Skromno tukaj zbrano gradivo more se primerno v štiri poglavja razdeliti:

1. Izročila o fizičnem zemljepisju.

2. Izročila o prvi najdalni zgodovini mesta.

3. Izročila o sredoveški zgodovini.

4. Izročila o krščanski veri.

1. Izročila fizičnem zemljepisju.

1. Istrovo adrijatično ustje. — Istra, h karerej je spadal tudi Trst, je po sporo- čilih grških in latinskih pisateljev dobila ime od reke „Ister“ (ali Istro), koja bi bila pretakala isterski poltok in se izlivala v Jadransko morje ne daleč od Trsta. In ker se je zdoljni Dunav imenoval „Ister“ lahko je bilo v onih časih, ko so še jako malo potovali, menjenje razširjeno, da se z enim ustjem izliva v naše morje.

Omenjeni pisatelji so ohranili to izro- čilo z različnim menjenjem; nekateri poro- čajo o združenju morja z Dunavom po po- vršji zemlje, drugi pa menijo, da se je to združenje godilo po podzemeljskih poteh. Po boljih preiskavah so proglasili za neres- nično prvo trditvev in poprijeli so se le druge, opirajoč se na to, ke imajo Juliške planine mnogo podzemeljskih jam, katere sprejemajo in oddajajo mnogo tekočih vod, ter sklepali so, da je združenje le po tej poti verjetno. Šli so s to svojo trditvijo tako daleč, da je nek ozbiljen pisatelj imel prem- noge kraške jame le za poskušnje starih „Kolkov“ da si naredo za svoje ladije ka- nal od Dunava do Adrije.

Najbrže pa je tej tradiciji dalo povod često omenjeno potovanje „Argonautov“, ki so baje po Dunaou in Savi v te kraje prišli. Ta tradicija menda omenja le to, da je ono starodavno ljudstvo od zdoljnega Du- nava čez vzhodne plauine semkaj prišlo; drugo je vse najbrže pisateljev domišljija. Gotovo pa je, da so Istrani na obalih imeli Kolke za svoje čez Kras došle pradede.

(Dalje prihodnjič).

Našim volilcem.

Čas hiti, ne vrne se nikdar in zamu- jeno se ne da več popraviti. Anglež rabi izrek: čas je denar in vidi se pri Angle- žih, da jim je raba časa pripomogla da več- jega blagostanja.

Volilci, še leže volilne liste pri okraj- nih načelnikih in v drugih javnih krajih na ogled, pobrinite se, da vsak pogleda, je li vpisan ali ne, tudi mora vsak le nekoliko izbujeni poskrbeti, je li njegov sosed ali

prijatelj vpisan, ter nemudoma na to delati, da reklamira in zadobi pravico.

Sedanje razpoložene volilne liste so zelo pomanjkljive, izpuščenih je mnogo vo- lilcev, posebno v okolici. V vsaki vasi je kak naš politični prijatelj in ud društva „Edinosti“, vsem tem na srce polagamo od- govornost, ako ne spolnijo svoje sve te dolž- nosti, namreč, opozarjati tiste, ki niso vpisani v volilno listo. Enako pozivljamo vse naše poverjenike, da za druge reklamirajo vo- lilno pravico, namreč, da jim sestavijo re- klamarijo, podpisati pa se mora vsak sam, če ne zna pisati, morate se podpisati dve priči, on pa se podkrižati.

Volilci! opozorjemo Vas tudi na to, da se ne daste zapeljati, od nekterih ne- zadovoljnih kričačev, ki grde bivše poslance, bodite gotovi, da so plačani, ali pa iz sov- raštva za svoj dodiček delajo proti lastni krvi in lastnemu narodu. Poslanstvo okoli- čanov ni lahko, ker mej laško mestno ve- čino nemorejo družega doseči, nego da mo- žato protestirajo in zabranjajo stvari, ki bi slovenski okolici po laškem receptu škodo- vale. Volilci gorenje okolice, ne dajte se zapeljati, bodite možje, kakor ste do sedaj bili, volite le tiste, ktere vam politično društvo nasvetuje, in po vseh slovenskih po- krajinah od Adrije do Save, od Soce do Drave bodó vas spoštovali naši vrli bratje rekoč: Dokler na obalih Adrije taki mo- žaki stražijo, ni se nam bati pogube. Toraj volilci pozor! na delo, naj pojenja vsako o- sobno mrženje, ob času boja bodimo edini in vzemite si k arcu naše geslo „V Edino- sti je moč“ in v tem geslu zmaga.

Dopisi.

S Krasa.

V nedeljo je drdralo 5 vozov tržaških pevcev skoz Repentabor v Dutovlje, da se peljejo v Štanjel k veselici, ktero je na- pravila tamošnja županija v prid rezervi- stom, ki so se iz Bosne vrnoli. V Dutovlje dospévši ustavili so se pevci pred hišo občé spoštovanega župana in poštarja g. Štoka, trobojnico obesli na okno, mej tem pa se je pod milim nebom dolga miza z okusnim teranom pevcem postavila, da so se okrep- čali. Krepki tržaški zbor zapoje: „Oj Ba- novci“ in potem „Narodni venec“; kar naglo se je skupilo staro in mlado, in za odhod so trčili pevci s čašami na zdravje g. Štoku, kateri je tako gostoljubno sprejel tržaški pevski zbor. G. Dolinar se mu je še posebno zahvalil in hajd dalje; zastava zavihra v vetru in brhki konjiči so se spu- stili v dir; živio! g. Štok, donelo je, ko je za nami bila gostoljubna hiša našega spo- štovanega Štoka. Skoz Koprivo in dalje je vihrala nad vozom trobojnica. V Štanjelu so morali gotovo zapaziti od daleč vozove, kaj- ti pri prihodu v Štanjel je bila vsa vas na nogah. Pevci so stopili z vozov in bližali se hrabri četi 15. rezervistov, kateri so v vo- jaškem redu in v bosniških rudečih kapicah

se zastavo na čelu prišli sprejemati trža- čanov.

Ganljivo je bilo, ko ste se poljubile tržaška in štanjelska zastava. G. J. Abram pa je nagovoril došle goste, kateri so potem pevajoč popotnico „Banovci“ korakali mej množico pred hišo g. Kočevarja. Po zraku je grmeče odmevalo živio ob ozidji staro- davnega Štanjela.

Sobane v prvem nadstropju so bile vse pražno opravljene; ko je vse sedlo, začel se je program: G. župan pozdravi zbrano občinstvo, povdarja poziv cesarjev in hra- brost vojakov, ter se zahvali za mnogobroj- no vdeleženje gostov; živio je odmevalo po dvoranah.

Pevci nastopijo in krepko zadoni „Morje Adrijansko“, globoko so segale be- sede v srce: *kriv je ptuji meč*; ptuji meč je ugonobil Slovanstvo, ali domač naš svitli meč na duševnem, in jeklen na bojnem po- lju pridobosta, kar je stoletja izgubljeno bilo.

Tombola se je potem vršila točno in urno. Četrto točko pa so zopet tržaški pev- ci hvalevredno zvršili, peli so „Venec aa- rodnih pesmi“; omeniti moram, da je ta pes em morala ponavljana biti, kajti pela se je tako ubrano, lepi nje prelazi so posebno mični.

G. Dolinar nastopi in povdarja iz- gledni čin štanjelske županije, ki se je tako blagodušno in hvaležno spomnila domačih rezervistov, ki so šli na cesarjev klic za- pustivši drago in blago, svobodit naše južne brate. Štanjelska županija, tako je povdar- jal, bodi vzor vsem drugim ter napil njej, ko zvezdi, ktera ne sveti le na Krasu, te- muč po vsem Slovenskem; živio je donelo od ust do ust.

Potem se je pela pesem: „Vrh goram“, vrlo dobro in s tem je bil program veselice dovršen.

Zdaj je bila skupna večerja, vse je bilo dobre volje, vršili so se govori in na- pitnice, g. Šuc, deželni poslanec, govoril je o današnji veselici ter povdarjal domače rezerviste, 15 jih je bilo, ki so šli v Bosno in enoliko se je zdravih domu vrnolo.

Tamošnji č. g. vikar je govoril jeder- nato povdarjajoč omiko, da se vse premalo stori, navedel načert, po katerem bi se pro- sto ljudstvo hitreje izobraževalo, priporočal branje dobrih časnikov in knjig, njegov go- vor je občinstvo pozorno poslušalo. J. Abram je nazdravil tržaškimi pevcem in se zahva- lil, da so prišli od daleč sodelovat. G. du- hovni pomočnik Golob je mej mnogimi zdravicami nazdravil časnikarstvu in nje- govemu zastopniku g. Dolinarju. Anton A- bram je deklamoval „Slovenski junak“ po- slovljenje vojaka v boj gredočega, s kratka, bilo je vse veselo. Počastili so to veselico najbolj izobraženi od blizu in daleč; rod- bina slavnih Fabijanijev bila se je vsa vde- ležila.

Čas je hitro mineval, kazavec je uže kazal 12, ko so se tržaški pevci začeli na odhod pripravljati. Poslovili so se od ne- pozabljivega Štanjela in hajd čez gore v Trst. Pijača je bila izvrstna, potrežba iz-

gledna, posebno pa gre hvala gospej Hočvarjevi za okusno izvrstno kuhinjo.

Stanjelska županija pa je v svojo kroniko zabilježila nepozabljivi dan 2. februarja; naj jo bog ohrani še mnogaja leta!

Slovansko podporno društvo.

V Trstu, 8. februarja.

V nedeljo 2. februarja je skličal znani g. Sandri nekov zbor, da bi ustanovil novo laško delalsko društvo, povabil je z Mozetičem društvenike slovanskega podpornega društva. G. Gerdol Juri, denarničar sl. društva, se je tudi vdeležil in je z odra povedal udom, da g. Sandri hoče od njega denar imeti in sicer še več, nego ga je od udov prejel.

Povedal je tudi, kako sta ga pritiskala Sandri in Mozetič, da bi jima bil dal denar, pa ni ga hotel, rekoč, da mora z vplačano mesečino ubogih delalcev vestno gospodariti. Udje so ga pazljivo poslušali in mu pritrjevali. Mej tem stopi v dvorano čudeč se predsednik g. Dolinar, ter hipoma interpelira, kako društvo tu zboruje, ker vidi zgoli svojega društva ude zbrane. Ko mu Sandri odgovori, da je to laško društvo, da ni slovensko, prej vstanovljeno, reče g. Dolinar: Zvedel sem od gospoda, ki tu predseduje, da ni moje društvo, v laško se jaz ne vpišem, toraj zapustim ta zbor. Okoličani! kedo je vas pozval in kaj pričakujete od novega društva, jaz zapustim to društvo, to ni za mene; kdor je mojega menjenja naj gre za menoj, in, glejte, v trenutku je bila dvorana prazna in g. Sandri je predsedoval praznoti.

G. Sandri pa je obečal delo in kruh delalcem, pa ga sam najbolj potrebuje kakor tudi Mozetič. Okoličani, ne verujte onim, ki mnogo obečajo, ker pregovor pravi: Kdor mnogo obeča, malo dá.

Slovansko delalsko društvo je edina podpora ubogim v boleznih, da imajo zdravnika, zdravila in vsakdajno podporo v denarjih iz društvene blagajnice, ne zbirajte se na Sandrijev klic v nikakoršno delalsko društvo, mi imamo že svoje društvo, tega se držimo in dobro bo nam. Črni Jurij.

Kritični politični pregled.

Mej tem, ko ta list drdra po cestah i železnicah na vse slovenske kraje, jemlje slovo staro ministerstvo ter je novo na porodu. Ne vemo še imen tittih mož, ki prevzemo težko, ozbiljno državno vladno, tudi nij še gotovo, ali bode prihodnje ministerstvo le to nalogo imelo, da pripravi novo pot novemu ministerstvu, ali stalno ostane na krmilu: vse to še nij znano, gotovo pa je, da konec jemljestara politika, ker se je sama nadživela. Pridobitev Bosne i Hercegovine jej je dala smrten udarec. Obsodila jo je večina avstrijskih državljanov, onemogli nje privrženci so jo sami iz-

dali, meč, ki je osvobodil in Avstriji pridobil dve lepi deželi, ta meč je presekal gordonski voz, na katerem je visela.

Lòp i lóp na one, ki turško kulturo tako precartano ljubijo!

Vsaka vest iz osvojenih dežel jih pobija ter jim mir i pokoj jemlje.

Prazno je bilo njihovo upanje, da naša vojska zapusti Bosno i Hercegovino, ko mir stori v njih. Ne, te deželi ostanete naši. Organizacija se je v njih začela, skleneno i potrjeno je, da se ima izdelati v Bosni sedem glavnih cest.

To je prav, ko se v Bosni izvrše občila, potem se bo svet čudil nje bogastvu, potem bo še le po pravici „zlata Bosna“, potem umolknò nepoklicani trobentači, ki v eno mer nevednemu i zlomišlječemu svetu oznanjajo, da Avstrija ne more nositi troškov, katerih treba vladanje te dežele. Le malo let dobrega gospodarstva, pa bode Bosna Avstriji zlata jama.

Zunanja naša politika, ki je pred malo dnevi prekopicnola naše ministerstvo i večino državnega zbora strapila ter jej sapo zaprla, približuje se vedno bolj ruskim ideam. Zato pojdemo spomladi v Novi pazar i Mitrovico, potem pride sama ob sebi prilika, da posegnemo do Soluna, tistega v slovanskej zgodovini sijajnega mesta, iz katerega sta sv. brata Ciril i Metod prinesla Slovanom Kristovo vero. Pri takem dogodku bi nemški cesar Viljem, da je na našem mestu, po pravici navdušeno vskliknol: „Prečudne so božje sodbe“!

Črnogorci še vedno nemajo v popolnej posestev onih zemelj, katere jim je priznala mačeha berolinska pogodba i gotovo bi se morali zanje zopet bojevati, da nij Rusija govorila ozbiljne besede i pretila turškeje vladi. Sedaj se nekaj kaže, da Turčija odstopi Črnogorecem Podgorico, Spuž i Žabljak, ker vojake iz teh krajev umika i ker so se Turci začeli seliti iz njih v druge kraje.

Berolinska pogodba ima sploh kratke noge, kakor vse take pogodbe, katere so oprte na silo: kdor ima moč, ta se malo meni zanje. Uže so se nekoliko spremenile posamezne točke omenjene pogodbe i vse kaže, da se še bolj spremene, Angležem na veliko jezo i sramoto. Angleži so se strašno ustavljali zedinjenju bolgarskega naroda v eno državo, a zdaj je taka podoba, da se to vendar le zgodí.

Angleži so hoteli bolgarski narod razcepiti, da bi jim možno bilo, molzti ga in odirati, a reči se se obrnoli drugače; Bolgari hočejo biti združeni i se hočejo razcepitju z orožjem braniti.

Oni, naslonjeni na mogočno i narode osrečevalno Rusijo, ne bodo dosti prašali Angležev, kaj ti porekó, i zdaj še toliko manj, ker vedó, da se jim judežev otočanov nij dosti bati, toliko manj, ker se jim je celo v Avfganistanu začelo slabo goditi. Potrosili so veliko milijonov, da so podkupili nekatere rodove, da so jim pomagali v vojni, a zdaj se uže tresó in umikajo ter požigajo za sabo živež i strelivo, katero so

saboj pripeljali, pa ga v naglici nijso mogli spraviti v varno zavetje. Kramarska njihova lakomnost je povzročila tudi v Afriki vojno nanje. Angleži so tako lakomni, kakor je bil Judež Iškarijot, zato pa bodo imeli tudi njegovo osodo: *pride in blizu je dan, ko bodo viseli otrpli pod zelenim drevesom, ker so z njega sadje kradli.*

Na Francozkem je bil izvoljen nov prvosednik republike i nastopilo je tudi novo ministerstvo. Ta promemba je povzročila na Nemškem velik strah i dela preglavico Bismarku, da išče najtesnejše zveze z Rusijo in Avstrijo.

Nas more ta promemba le veseliti, ker je Slovanstvu zelo koristna.

Na vshodnem Ruskem, blizu Hvalinskega morja, je res črna kuga, vendar dolej nij prestopila prejšnjih mej i nadejati se je, da kmalu neha, ker vedno manj ljudi na njej zboleva; prikazala pa se je neka enaka bolezen tudi v Macedoniji i poročila pravijo, da je umrl bolnik, katerega bolezen je imela take prikazni, kakoršne se nahajajo pri kugi. Če je to res, potem bi lahko pretila tudi našim deželam nevarnost; zdaj še nobene nevarnosti nij, in ako bi se res zgodilo, kar Bog obvaruj, potem priporočamo pred vsem drugim mirno srce i snažnost, ker to je najboljša varstvo pred vsako kužno belezni.

Domače stvari.

Primorski Slovani. Prihodnji mesec bo slovesno praznovala vsa Avstrija 25. letnico poroke presvitlega cesarja in cesarice, mi tržaški in primorski Slovenci ne smemo zaostati, stopimo tudi mi v vrsto čestilcev. Naše politično društvo za Primorsko izdada poziv od Goratana do dalmatinskih otokov, kako naj Slovanje, čuvaji Adrije, pokažejo zopet očito, da so zvesti državljani in neomahljivi, ko morsko obrežje.

Treba je, da se uže zdaj začne pretresavati v posameznih občinah, da se do časa določijo potrebni koraki.

Slovenci na Primorskem, vzemite na znanje to predhodnje naznanilo in pokažite, da smo edini, enih misli, enega naroda in enega vladarja.

Slovenski trgovci, pozor! Po večkratnih žalostnih skušnjah štejemo si v dolžnost, da se obračamo do slovenskih trgovcev, kateri trgujejo zlasti z lesom v Trst in jim navedemo žalosten slučaj, ki zadosti jasno kaže, kako lahoni spoštujejo naše trgovce le takrat, kader jih potrebujejo, da od njih dobre zaslužke vlečejo. V kavarno h F. . . . u, poleg velike kasarne zahaja vse polno mešetarjev, mej temi pravi lahonski cvet, ki ume z sladkimi besedami naše trgovce prav lepo zvabiti in jim daje obilo zaslužka. Ko pa zapuste Trst, rogajo se jim: Mostri di schiavi, vrazji sužnji so zopet nam napolnili žepe i. t. d. pri tem neusmiljeno grde naš narod. Ti lahonski

mešetarji ščujejo na vse načine naš narod in zabavljajo pri vsakej priliki na vse, kar je narodnega.

Da so mej temi tudi obrezani židje, to se vè. Pri tej priliki pa jemljejo našim lastnim sinovom, ki davek plačujejo, kosček kruha ter se jim še rogajo. Trgovci, ako imate le iskrico domorodnega čuta v sebi, spomnite se, da sitite s tem, ko dajete zaslužke ptujcem, ptuj nehvaležen želodce, da, vas in ves narod za vaše novice grde. Palackijev izrek je bil: „Svoji k svojim“, delajte enako vi in videli boste, da boste kmalu zabili klin v zabavljivi goltanec, iz kterega je dosedaj strupeni lahonski strup bruhal na Slovanstvo in Avstrijo.

Kadar pridete v Trst, vzemite domače zveste mešetarje in ako jih ne poznate, nasvetujemo jih radi. Da smo to omenili, potrebno je bilo zaradi grdenja slovenskega naroda.

Baron Karol Pascotini, od prijateljev in nasprotnikov spoštovan, je umrl v Trstu minoli vtorek. Imel je mnogo domačih in inozemskih redov, dočakal 82 leto; nikdar ni vina pil i nobene pijače razen vode. Bil je dvorni svetovalec in predsednik več društev za blage namene, vedno pravičen in radodaren, naj starši patricij tržaškega mesta. Zagovarjal je v mestnem in deželnem zboru večkrat slovenske pravice in glasoval z okoliškimi poslanci. Bodi mu zemljica lahka. Pogreb njegov je bil sijajen, kakoršnih se malo v Trstu vidi, kar je dokaz, da so nesli k večnemu pokoju moža, kakoršnih je dan danes malo več.

Slovesno sprejet od svojih faranov in županije je bil v občje spoštovani č. g. dolinski dekan Jan, ko se je vrnil od deputacije z Dunaja. Uže več dni so bili nabiti možnarji ter vžigalno železo vedno gorke; posamezni mladenčji pa so stražili, kedaj se pripelje v Dolino g. dekan. Ko se je prikazala kočija, kar v trenutku je bilo vse na nogah, možnarji so zagrmeli in oznanjevali, da se je vrnil oni, kateri je s cesarjem govoril ter se radostnim srcem vrnil. Vse ga je obsulo, občinski zastop ga je pozdravil ter mu izrekel najtoplejše zahvalo. Dolina je postala središče mej Istro i Trstom.

Naj bode v izgled drugim občinam in najde naj posnemanje. Da potomcem ostane na veke v spomin sijajni tabor, postavijo vrli Dolinčani sredi vasi na trgu, kjer je bil tabor, kamenit spominek, ki bo pričal, da je tabor polomil rebra Italiji Irredenti.

Novega šolskega ogleda dobomo v Trst, namreč iz Zadra pride nek Carič, kteremu je „Narodni list“ jako slabo popotnico dal. Pri nas na Primorskem potrebujemo Slovana za šolskega ogleda a ne lahona, kajti še tako nekteri učitelji zatirajo v mladih srcih narodnost, katero gojiti bi jim morala biti sveta dolžnost. Učitelj, ki zatira narodnost, izdajica je narodu i državi.

Draga brača, Dalmatini, znamo, da Vam ni žal, da ste izgubili čovjeka, koji ni bil za Vas, ne zavidamo Vam vrlega našega zemljaka z Šotarja, koji z vami enako misli i enako čuti. Kukavica, koja dolazi amo, neka prolazi mejo i ide v so sednjo državo.

Neka osoba, ktera se posebno o tem odlikuje, da v vseh štirinajstih laških listih sama sebe hvali in si daje razna zvoneča imena, hoče na nos na vrat mej tržaškimi Slovenci prvenstvo dobiti in celo — čujte! združiti okolico s Trstom v bratovski slogi. Poznamo mi to človeče še od takrat, ko je bilo v društvu kamnosekov, ko je pa tam sramotno propalo, vrinolo se je v društvo težakov, obstoječe se samih Slovencev. Tudi tukaj je svoje roke umazavalo, danes pa se omenjeno društvo, kterega poverjenik je ono človeče bilo, za ušesi praska, ker se je seznanilo z osobo, ki uživa žalostno ime. To človeče hoče danes okoličanom napraviti laško društvo, kterega predsednik bi le **ono** biti smelo. Gospod „majstro“, za kterim imenom je časi še mnogo priimkov, hoče nas Slovence v Trstu in v okolici osrečiti, obeča delo, zlate hribe in doline, a žalibog, zdi se nam, da tega sam najbolj potrebuje. Smešno je, da hoče prav on Slovence za dobre Avstrijce prestvariti, ko smo znani povsod ko najzvestejši državljani in smo vedno kazali najgorkejšje sočutje slavnej dinastiji, bodi si v boji ali doma.

G. Sandri, hodite in pripravljajte svoje rojake, Lahe, da bodo imeli pravi avstrijski čut; vi niste našega naroda in mi vam nič ne upamo, za vami ne stoji noben drug, le *trije* ali *štirji* vaši prevrženci brez zaupanja in brez zaslug. Vaši izgledi in vaše ime sta ograja, ki odbija vsa čega, ki je le nekoliko pogledal v vaše obližje.

Ljudstvo je naše, ono stoji za nami ter bode slušalo svoje zaupne vodje. Vse krinke in barve, v ktere se oblačite, nič ne bodo koristile, ker vas poznamo. Kar se pa tiče vaših velikanskih načrtov, te morete le nevednim kazati, previdni obsojujejo vaše besede in vaša dela. Vi pišete o sebi v laškem listu, ako bi bilo delalsko društvo v vaših rokah ostalo, bilo bi se razvilo. Videli in čuli smo tudi, kako se je razvilo društvo težakov in sicer tako, da so morali vas odstraniti, zakaj? to se pokaže pri sodnijski obravnavi. Ako pa ste vi zares spoštovana osoba, zakaj vas ni volilo za predsednika društvo, kteremu ste se silili; naš urednik se je odpovedal vsacej volitvi, pa je bil pri vsem pritisku vaših pristašev z veliko večino izvoljen.

Naše polje ni za vašo travo.

Ud slovenskega podpornega društva.

Glas Črnogorca, politični list na Cetinji, je začel zapet izhajati. V zadnej stvilki je pisal v uvodnem članku obširneji, da Črnogora ni zadovoljna se sklepom be-

rolinskega kongresa, kajti vsaka ped zemlje, ktero so junaški črnogorski sokoli pridobili, pomočena je bila junaškoj krvjo, a vsled sklepa berlinskega odtrgali so jim mnogo pridobljene dežeje.

Ali pogum ne zapusča Črnogorca nikdar, zatoraj se bodo vedeli v priliki hrabri sokoli za svojo zgubo odškodovati.

Vsa Društva bi morala imeti omenjeni list.

Petje.

V tiskarni J. Krajcu v Novem mestu prišle so ravnokar na svitlo: „Cerkvene pesmi“, Mašne, Marijne in Sv. Telesa, za mešan zbor, vglasbil P. H. Sattner. Zbirka obsega v lični obliki 16 labkih, dostojnih pesem; naročeva se pri g. J. Krajcu, ali pri skladatelju samem v Novem mestu, ter stane 50 kr. Kdor pošlje po nakaznici 50 kr., dobi jo franco. Učitelji, organisti in cerkveni predstojniki, sezite po njih.

Naznanilo.

Vsem čestitim udom „Slovanskega podpornega delalskega društva“ se daje na znanje, da bode prvi občni zbor, kakor hitro visoka vlada potrdi pravila, ktera je podpisani uže v potrjenje vložil. Čas in kraj občnega zbora se naznani v „Edinosti“ za časa. Vsi čestiti udje so prošeni, naj nabirajo novih udov društvu, ki ima blag namen, da pomore ubogim bolnim slovenskim delalcem.

Ivan Dolinar
predsednik.

Vabilo.

„Slovansko podporno delalsko društvo“ bo imelo v nedeljo 16. februarja ob polu enajstih v rosetijevi dvorani občni zbor. Udeležite se obilo zboru, okoličani in slovenski delalci v Trstu, držite se svoje hiše, domačega ognjišča, in ne dajte se zapeljati in oslepiti praznim besedam nekterih dvomljivih ljudi, ki nemajo ni zaupanja, ni imena.

V nedeljskem občnem zboru se vam pojasne domače društvo.

Ivan Dolinar
predsednik.

Poziv.

Vse one naročnike, ki nam še od minolega leta dolgujejo, vabimo vljudno, naj poravnajo svoj dolg, ker je nam jako teško izdajati list, ko moramo sami zalagati tiskovne stroške. Delo velike sitnosti, brez števila potov in poleg tega še zgubo trpeti, to more le tak dolžnik mirno gledati, ki nema dosti srca. Prijatelji našega lista pa vabimo, naj širijo naš list, ker le s tem na obalih Adrije vtrdimo stan svojim potomcem in narodni trgovini.

Uredništvo.